

Bruxelles, 9 noiembrie 2023
(OR. en)

15252/23

LIMITE

AGRI 697
AGRISTR 61
COH 82
SOC 754
EMPL 539
ENV 1273

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul special pentru agricultură/Consiliul
Subiect:	Concluzii privind o viziune pe termen lung pentru zonele rurale ale UE - <i>Aprobare</i>

În urma confirmării de către delegații, în cadrul unei „consultări tacite” cu termenul de 9 noiembrie 2023, a lipsei de obiecții cu privire la textul concluziilor Consiliului privind subiectul sus-menționat, cuprins în anexă, CSA/Consiliul sunt invitate să aprobe prezentele concluzii, fără nicio modificare, în cadrul reuniunilor lor din 14 și, respectiv, 20 noiembrie 2023.

Cu ocazia dezbaterii publice din cadrul reuniunii Consiliului din 20 noiembrie 2023, statele membre sunt invitate să evidențieze în mai mare măsură prioritățile lor și să își exprime preocupările cu privire la dezvoltarea viitoare a zonelor rurale ale UE.

Consiliul Uniunii Europene,

AMINTIND articolele 39 și 174 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) și faptul că eforturile în direcția unor zone rurale dinamice, multifuncționale și prospere constituie un element important al strategiilor globale ale UE și un obiectiv comun al unei serii de politici și instrumente de politică ale UE;

LUÂND ACT DE

- Comunicarea Comisiei [COM(2021) 345] din 20 iunie 2021 intitulată „O viziune pe termen lung pentru zonele rurale ale UE: Către zone rurale mai puternice, conectate, reziliente și prospere până în 2040”;
- Rezoluția Parlamentului European din 13 decembrie 2022 [2021/2254 (INI)] și Avizul Comitetului European al Regiunilor (2022/C 270/04) și Avizul Comitetului Economic și Social European (2022/C 290/22) privind viziunea pe termen lung pentru zonele rurale ale UE;
- raportul Conferinței Pactului rural care s-a desfășurat la Bruxelles în iunie 2022 și lansarea Grupului de coordonare a Pactului rural;
- lecțiile învățate în urma Conferinței Pactului rural de la Uppsala (Suedia) din 3-4 mai 2023 și
- rezultatele și recomandările forumului la nivel înalt privind politica rurală vizând conturarea viitorului zonelor rurale, organizat de președinția spaniolă și de Comisia Europeană la Sigüenza, Spania, în perioada 27-29 septembrie 2023;

EVIDENȚIIND

- faptul că zonele rurale contribuie în mod esențial la prosperitatea de ansamblu și la soliditatea economică a UE, precum și la tranziția verde și la cea digitală, asumându-și un rol central în domenii precum producția de alimente, conservarea mediului, acțiunile climatice și promovarea patrimoniului nostru cultural; că agricultura joacă un rol fundamental în acest sens și este esențială pentru coeziunea economică, socială și teritorială a zonelor rurale; precum și că multe zone rurale din UE se confruntă cu provocări unice, printre care declinul numeric și îmbătrânirea populației, disparitatea de gen, sărăcia, o conectivitate limitată, o infrastructură subdezvoltată, lipsa unor oportunități diverse de ocupare a forței de muncă și lacunele în ceea ce privește disponibilitatea serviciilor și accesul la acestea,

Adoptă următoarele concluzii:

I. O VIZIUNE PENTRU ZONELE RURALE ÎN PERSPECTIVA ANULUI 2040

Consiliul

1. SALUTĂ Comunicarea Comisiei Europene intitulată „O viziune pe termen lung pentru zonele rurale ale UE”, cunoscută și sub denumirea de „viziunea rurală”, abordarea holistică și structura în jurul a patru domenii de acțiune complementare pentru zone rurale mai puternice, conectate, reziliente și prospere până în 2040, Planul de acțiune rurală al UE aferent și lansarea și dezvoltarea Pactului rural;
2. INVITĂ, în acest sens, Comisia, statele membre și autoritățile regionale să abordeze provocările diverse și multidimensionale în materie de dezvoltare teritorială cu care se confruntă zonele rurale și complexitatea lor, precum și decalajele socioeconomice dintre zonele rurale și alte zone și invită factorii de decizie de la toate nivelurile de guvernare să acorde o atenție deosebită zonelor rurale pentru a îmbunătăți condițiile de viață și a promova disponibilitatea locuințelor și accesul la serviciile de bază pentru locuitorii din mediul rural;
3. EVIDENȚIAZĂ, în special, natura diversă și nevoile specifice ale tuturor zonelor rurale, în special ale regiunilor ultraperiferice, ale comunităților costiere și ale zonelor slab populate, precum și ale zonelor îndepărtate sau afectate de dezavantaje naturale sau demografice grave și permanente, cum ar fi munții, insulele și regiunile cele mai nordice cu densitate foarte scăzută a populației;

4. SUBLINIAZĂ că o dezvoltare teritorială echilibrată și integrată, ancorată în abordări bazate pe realitățile locale, reflectă noua Agendă teritorială 2030 a UE, adoptată recent, și că este necesar să se valorifice la maximum potențialul zonelor rurale pentru a stimula diversificarea lor economică prin noi sectoare industriale, digitale și de servicii, creând locuri de muncă de calitate și oportunități de angajare mai adecvate, mai diverse și mai flexibile, ținând totodată seama de nevoile specifice ale întreprinderilor mici și mijlocii;
5. RECUNOAȘTE rolul important deținut de cooperative ca factori care contribuie la durabilitatea de mediu, economică și socială a zonelor rurale, oferind oportunități de muncă și menținând caracterul viu și gradul de populare al zonelor rurale;
6. SUBLINIAZĂ, în acest sens, importanța investițiilor într-o serie de sectoare, inclusiv în agricultură, și a realizării de schimbări structurale pe teren pentru a menține zonele rurale populate și viabile, pentru a promova dezvoltarea inteligentă și pentru a valorifica la maximum tranziția verde și cea digitală, printre altele prin abordarea tendinței predominante de depopulare a zonelor rurale, de declin demografic și de îmbătrânire a populației, oferind formare și alte măsuri de sprijin pentru recalificarea și perfecționarea persoanelor, în special în ceea ce privește competențele digitale și dezvoltarea rurală;
7. SALUTĂ, în acest sens, Comunicarea Comisiei privind valorificarea talentelor în regiunile Europei și ÎNCURAJEAZĂ autoritățile europene, naționale, regionale și locale să abordeze problema disponibilității reduse a serviciilor publice, a mobilității și a infrastructurii și să profite de toate oportunitățile existente în zonele rurale, dezvoltând, de exemplu, strategii de dezvoltare locală integrată și plasată sub responsabilitatea comunității (DLRC) și îmbunătățind accesul la sprijin financiar și tehnic și la consolidarea capacităților la nivel local;
8. SUBLINIAZĂ, încă o dată, rolul important al grupurilor de acțiune locală în cadrul inițiativei LEADER și al abordării ascendente în punerea în aplicare a strategiilor lor DLRC;
9. ACCENTUEAZĂ că, deși implicarea puternică a cetățenilor și a organizațiilor din zonele rurale este esențială pentru dezvoltarea strategiilor locale, participarea activă a publicului la toate nivelurile de guvernare este, de asemenea, esențială pentru a dezvolta măsuri de consolidare a capacităților, soluții de politică adaptate, bazate pe realitatea zonei și integrate, inclusiv surse multiple de finanțare și investiții publice;

10. SUBLINIAZĂ că este necesară o cooperare mai strânsă între zonele rurale și cele urbane în tranziția justă către o UE neutră din punct de vedere climatic, sustenabilă și prosperă, bazată pe o relație rural-urban echitabilă și reciproc avantajoasă și pe strategii integrate de dezvoltare și investiții; RECUNOAȘTE rolul de „ancorare” și de „captare” pe care îl joacă orașele mici și mijlocii pentru a realiza o dezvoltare teritorială mai echilibrată și pentru a ajuta zonele rurale înconjurătoare;
11. SUBLINIAZĂ necesitatea de a se asigura o tranziție justă și incluzivă în teritoriile rurale, promovând vitalitatea economică rurală și coeziunea teritorială și socială și nelăsând în urmă nicio persoană și nicio zonă;

II. PLANUL DE ACȚIUNE RURALĂ AL UE ȘI PACTUL RURAL

12. SALUTĂ punerea în aplicare a Planului de acțiune rurală al UE pentru a atinge obiectivele viziunii pe termen lung pentru zonele rurale ale UE până în 2040;
13. INVITĂ Comisia să continue monitorizarea sistematică a punerii în aplicare a Planului de acțiune rurală al UE, asigurând actualizarea sa periodică și mobilizarea continuă și efectivă a tuturor politicilor relevante ale UE;
14. SPRIJINĂ punerea în aplicare de către Comisie a conceptului de analiză din perspectiva mediului rural prin evaluarea impactului preconizat al inițiativelor majore ale UE asupra zonelor rurale și încurajează abordări similare la nivel național, regional și local, cu scopul de a asigura coerența, consecvența și complementaritatea între politicile și instrumentele care vizează aspecte importante pentru zonele rurale;
15. SUBLINIAZĂ necesitatea de a consolida coerența și sinergiile dintre politicile și instrumentele UE, inclusiv PAC și politica de coeziune, și de a crea punți între autoritățile publice pentru a aborda coeziunea economică, socială și teritorială în zonele rurale și tendințele legate de depopulare și de exodul creierelor; principiul coerenței ar trebui să vizeze, de asemenea, elementele administrative și de punere în aplicare atunci când sunt urmărite obiective comune cu diferite instrumente de sprijin;

16. **SUBLINIAZĂ** importanța extinderii Observatorului rural al UE și necesitatea de a îmbunătăți colectarea de date și calitatea statisticilor rurale, printre altele cu date la nivel de localitate și defalcate în funcție de sex și de alte tipuri de zone funcționale, pentru a contribui la elaborarea și dezvoltarea unor politici și acțiuni rurale relevante și bazate pe dovezi și pentru a îmbunătăți punerea în aplicare efectivă a evaluărilor impactului teritorial, fără a spori în mod semnificativ sarcina administrativă și costurile;
17. **SALUTĂ** platforma de revitalizare a zonelor rurale și așteaptă cu interes finalizarea de către Comisie a setului de instrumente privind oportunitățile de finanțare din partea UE pentru zonele rurale;
18. **INSISTĂ** asupra importanței deosebite a reînnoirii generaționale în zonele rurale și în sectorul agroalimentar și **INVITĂ** statele membre să sprijine în mod activ tinerii cetățeni din mediul rural, printre altele prin facilitarea accesului acestora la finanțare și la terenuri, oferindu-le locuri de muncă, formare și oportunități educaționale diverse și flexibile și implicându-i în elaborarea politicilor și în procesele decizionale locale;
19. **EVIDENȚIAZĂ** necesitatea de a consolida investițiile publice și de a furniza fonduri UE și naționale care să contribuie la conectivitate în zonele rurale și la tranziția digitală, necesare pentru ca acestea să aibă acces la noi oportunități care necesită o rețea stabilă, de foarte mare capacitate și o acoperire accesibilă în bandă largă;
20. **SALUTĂ** inițiativa emblematică „Viitorul digital rural” din cadrul Planului de acțiune rurală al UE și remarcă necesitatea de a încuraja inovarea digitală, infrastructura de date și dobândirea de competențe digitale spre a stimula aptitudinile necesare pentru transformarea digitală a zonelor rurale;
21. **RECUNOAȘTE** că femeile reprezintă o forță motrice semnificativă pentru prosperitate și incluziune socială în zonele rurale, însă ele se confruntă cu provocări suplimentare și au nevoie de măsuri de sprijin pentru o mai bună integrare pe piața muncii, pentru a utiliza oportunitățile existente și pentru a crea noi oportunități de ocupare a forței de muncă și inovare și pentru a participa la procesul decizional și **SALUTĂ**, în acest sens, includerea egalității de gen ca element al unui obiectiv specific al noii PAC, promovând participarea egală a femeilor în agricultură și în dezvoltarea socioeconomică a zonelor rurale;

22. SUBLINIAZĂ că sectoarele agricol, alimentar, forestier, pescuitul și acvacultura, precum și alte sectoare ale bioeconomiei au un rol esențial în economia rurală, întrucât creează locuri de muncă, generează inovare și venituri sporite și diversificate pentru populația locală, fiind totodată sursă de materii prime sustenabile și regenerabile și CONSIDERĂ că este o prioritate consolidarea în continuare a rezilienței agricole, forestiere și rurale pentru a face față provocărilor demografice, economice, climatice și de mediu; PUNE ACCENTUL PE capacitățile de adaptare ale zonelor rurale, care consolidează reziliența și reduc vulnerabilitatea la schimbările climatice;
23. SALUTĂ, în acest sens, acțiunile care vizează îmbunătățirea planificării utilizării terenurilor, a agriculturii durabile și reziliente, consolidând în același timp securitatea alimentară, biodiversitatea, disponibilitatea apei, sănătatea solului, producția de energie din surse regenerabile, lanțurile valorice locale și produsele agroalimentare de calitate;
24. SUBLINIAZĂ importanța punerii în aplicare a viziunii pe termen lung pentru zonele rurale în strânsă cooperare cu cetățenii din mediul rural, încurajând acordarea unei atenții sporite dezvoltării și inovării bazate pe realitatea zonei prin intermediul satelor inteligente, al dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității, al dezvoltării regionale și al stimulării abordărilor teritoriale și a inițiativelor locale pentru a crea noi oportunități economice și ecosisteme inovatoare și pentru a îmbunătăți serviciile și infrastructurile de bază din zonele rurale;
25. INVITĂ toate administrațiile naționale și regionale, autoritățile locale și toate părțile interesate și comunitățile să se implice și să se angajeze în cadrul Pactului rural și să contribuie activ la obiectivele stabilite în Comunicarea privind viziunea pentru mediul rural și la obiectivele Pactului rural;
26. SUBLINIAZĂ, în acest sens, că crearea de rețele în cadrul Pactului rural, rețelele PAC și alte rețele relevante legate de coeziune pot juca un rol esențial în diseminarea și schimbul de informații și rezultate privind viziunea rurală între părțile interesate din mediul rural;
27. ÎNCURAJEAZĂ statele membre care nu au făcut încă acest lucru să se implice în Pactul rural și să elaboreze strategii și planuri de acțiune holistice la nivel național, regional și local pentru a aborda provocările cu care se confruntă zonele rurale și pentru a spori oportunitățile pe care acestea le oferă;

III. CĂILE DE URMAT

28. OBSERVĂ că viitoarea finanțare pentru zonele rurale din partea UE, națională, regională și locală ar trebui să reflecte în mod corespunzător rolul esențial pe care îl joacă acestea pentru a face față provocărilor economice, de mediu și sociale cu care se confruntă UE și statele sale membre, inclusiv cele create de situația geopolitică actuală;
29. RECUNOAȘTE că actualul context geopolitic necesită o mai mare reziliență și competitivitate a zonelor rurale ale UE, asigurând securitatea alimentară la nivelul UE și la nivel mondial în cadrul autonomiei strategice deschise a sistemelor alimentare ale Uniunii Europene și reducând dependențele externe în domenii-cheie în care UE trebuie să construiască un nivel suficient de capacitate pentru a garanta propria sa bunăstare economică și socială, cum ar fi agricultura durabilă, astfel cum se menționează în Declarația de la Granada;
30. SALUTĂ bilanțul realizat de Comisie cu privire la acțiunile desfășurate sau planificate în cadrul schemelor de sprijin pentru zonele rurale finanțate de UE și de statele membre în perioada de programare 2021-2027 în cadrul PAC și al fondurilor politicii de coeziune;
31. SUBLINIAZĂ că, pe lângă politica de coeziune, politica agricolă comună și planurile naționale de redresare și reziliență, ar trebui ca toate politicile relevante ale UE să fie implicate și să contribuie cu resurse adecvate pentru a sprijini zonele rurale, consolidând coerența și sinergiile dintre politicile respective;
32. INVITĂ Comisia să instituie un instrument de monitorizare pentru a evalua finanțarea UE care sprijină zonele rurale prin toate politicile și instrumentele relevante ale UE; SPRIJINĂ instituirea, la începutul fiecărei perioade de programare, a unei proceduri care să asigure complementaritatea, coerența și sinergiile dintre acestea, fără a spori sarcina administrativă și costurile;

33. SUBLINIAZĂ importanța adaptării politicilor și a procedurilor existente și viitoare la diferitele realități și nevoi ale comunităților rurale de dimensiuni mici și SOLICITĂ Comisiei Europene, statelor membre și autorităților regionale și locale să simplifice procedurile și cerințele pentru beneficiarii cu capacitate administrativă limitată, pentru a facilita investițiile prin utilizarea optimă a diferitelor resurse ale UE și naționale și prin utilizarea instrumentelor financiare;
34. INVITĂ Comisia ca, atunci când pregătește viitorul raport public din primul trimestru al anului 2024, să țină seama în mod riguros de punctele de vedere ale colegiilor, inclusiv de prezentele concluzii ale Consiliului și de rezoluția fără caracter legislativ din 13 decembrie 2022 a Parlamentului European și ATRAGE ATENȚIA asupra faptului că discuțiile din jurul acestui raport urmează să contribuie la procesul de reflecție privind pregătirea propunerilor pentru următoarea perioadă de programare;
35. INVITĂ Comisia să prezinte în acest raport o actualizare a Planului de acțiune rurală al UE în curs de desfășurare și un set de reflecții cu privire la posibile orientări pentru consolidarea acțiunilor de sprijin și a finanțării pentru zonele rurale, precum și cu privire la calea de urmat; să prezinte opțiuni pentru asigurarea unui nivel mai ridicat de sinergie, consecvență, coerență și complementaritate între politicile care au un impact asupra zonelor și comunităților rurale sau care le aduc beneficii acestora și care consolidează guvernanta la toate nivelurile și considerații referitoare la o monitorizare mai specifică a viziunii pe termen lung pentru zonele rurale ale UE, precum și a mecanismelor de evaluare integrate în actualizările Planului de acțiune rurală al UE și în Pactul rural, fără a spori sarcinile administrative și costurile;
36. INVITĂ Comisia să ia în considerare, în urma unei viitoare revizuirii a acestei viziuni rurale, transformarea acestui concept într-o strategie rurală a UE, cu o abordare cuprinzătoare și flexibilă pentru a trata diferitele provocări și diversitatea zonelor rurale ale UE, maximizând în același timp potențialul și oportunitățile acestora prin intermediul unui set de indicatori adecvați și relevanți, ținând seama de principiile simplificării și ale unei mai bune reglementări;
37. INVITĂ Comisia să raporteze periodic Consiliului cu privire la acțiunile sale în legătură cu prezentele concluzii.